

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Commissie voor OCW
Postbus 20018
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Onderwerp: AO Passend Onderwijs 15 december 2016

De Bilt, 12 december 2016

Geachte Kamerleden,

Na tweeënhalp jaar passend onderwijs zien Oudervereniging Balans, de Nederlandse Vereniging voor Autisme en het Landelijk Platform GGZ veel inzet en mooie initiatieven van scholen, leraren, ouders, samenwerkingsverbanden en schoolbesturen. Helaas is er in de praktijk op veel plaatsen nog onvoldoende maatwerk voor leerlingen met leer- en gedragsproblemen (zoals dyslexie, ADHD, autisme, DCD, hoogbegaafdheid, etc). Daarnaast zijn er ook nog steeds hoge aantallen thuiszitters. Hoe komt dat?

Het absoluut verzuim (kinderen die niet zijn ingeschreven bij een onderwijsinstelling) is afgenomen met 14% ten opzichte van vorig jaar naar 5101 leerlingen. Het langdurig verzuim is daarentegen gestegen met 7% naar 4287 leerlingen. Er is een stijging van maar liefst 9% ten opzichte van vorig jaar van het aantal kinderen dat vrijstelling van onderwijs heeft op basis van artikel 5 onder a van de leerplicht. Dit aantal is nu 5537. Een groot deel van deze groep is wel degelijk leerbaar.

Door gebrek aan passende onderwijszorg wordt deze kinderen na tweeënhalp jaar nog steeds passend onderwijs, en daarmee kans op ontwikkeling zowel cognitief als op sociaal gebied in de vorm van contact met leeftijdsgenoten onthouden.

Maatwerk ontbreekt, scholen te weinig toegerust

Uit het rapport van de Onderwijsraad van 5 december blijkt dat nog steeds veel scholen de zorgplicht ontduiken. Opzettelijk? Wij denken van niet! Wij zien dat vooral de kennis over maatwerkmogelijkheden op scholen ontbreekt. Er zijn wettelijke kaders, maar men kent deze kaders niet. Het is bovendien niet altijd eenvoudig om maatwerk te maken, dat vraagt ook inhoudelijke, domein overstijgende kennis. Er is nu vaak een tekort aan praktische ondersteuning voor de scholen om maatwerk mogelijk te maken. Wij doen daarom een dringend beroep op de Tweede Kamer en Staatssecretaris Dekker om ervoor te zorgen dat scholen ondersteuning krijgen bij het realiseren van maatwerk.

Ondersteun scholen bij maatwerk!

Zorg ervoor dat scholen praktische ondersteuning krijgen in hun dagelijkse praktijk bij 'wat mag wel en wat niet'. Help de school om keuzes voor een zorgleerling die maatwerk nodig heeft te verantwoorden. Zorg dat er daarvoor een deskundig team komt met doorzettingsmacht. Een landelijk, domein overstijgend ondersteuningsteam dat op casusniveau de scholen kan helpen bij het leveren van maatwerk. Dat werkt beter dan nóg meer, strengere controle van scholen. Strenge controle voorkomt nu juist te vaak dat creatieve ideeën een kans krijgen in de praktijk. En juist die creatieve plannen hebben we nodig om passend onderwijs voor alle zorgleerlingen te laten slagen. *Ter illustratie hiervan treft u in de bijlage een artikel dat binnenkort verschijnt in Balans Magazine over een casus die deze problematiek helder maakt.*

Zorg voor flexibele bekostiging

Er is nu te weinig flexibiliteit in het onderwijs als het gaat om bekostiging en de inzet van middelen. Het creëren van heldere, ruime en flexibele wettelijke financiële randvoorwaarden voor bekostiging zal scholen helpen bij het bieden van onderwijsondersteuning aan zorgleerlingen. Zorg ervoor dat onderwijsbudget voor een kind wordt overgedragen als het kind ergens anders naartoe gaat. Nu gebeurt dat niet en staat dit passend onderwijs in de weg.

Maak kleine groepen en breng overheadkosten naar beneden.

Een deel van het probleem zit ook in de omvang van de groepen (aantal leerlingen per groep), waardoor de leerkrachten te weinig tijd hebben voor individuele leerlingen en voor kennisontwikkeling. De overhead op scholen (niet de individuele school maar de verenigingen en schoolbesturen, die weer onderdeel uitmaken van een groter samenwerkingsverband) is vaak te groot en moet worden teruggebracht. Dat geldt ook voor de kennisontwikkeling van leerkrachten die niet voldoende doelmatig wordt ingezet. Maak daar een efficiëncyslag en gebruik dit budget voor kleinere groepen.

Verbeter ouderbetrokkenheid

En dan, last but not least, is de relatie tussen ouders en scholen niet altijd goed. Dat helpt natuurlijk niet om er snel en goed uit te komen. *Informed consent*, instemmingsrecht van ouders, is daarvoor een belangrijke stap vooruit. Kijk naar samenwerkingsverbanden en scholen die hierin investeren en die daarmee goede resultaten behalen.

Conclusies & kansen

Passend onderwijs wordt pas voor alle zorgleerlingen een succes wanneer scholen met lef, en die zijn er heel veel, daadwerkelijk worden ondersteund bij het toepassen van de wettelijke mogelijkheden van maatwerk. Met flexibele bekostigingsmogelijkheden, zonder druk van belemmerende, nog strengere controle van de inspectie. We vragen de Tweede Kamer en Staatssecretaris Dekker dit daadwerkelijk te realiseren en de kansen op te pakken, zodat passend onderwijs voor alle zorgleerlingen een succes wordt.

Kansen voor verbeteringen in het passend onderwijs

- Flexibele bekostiging voor maatwerk per leerling
- Praktische ondersteuning aan scholen bij ontwikkeling van maatwerk door een landelijk extern domein overstijgend team met doorzettingsmacht
- Kleinere klassen realiseren door minder management/overhead
- Kennisontwikkeling regelen op niveau van het samenwerkingsverband (doelmatiger & kostenefficiënter)
- Verbetering afstemming zorg en onderwijs
- Verbetering samenwerking ouders en ouderbetrokkenheid

Voor een toelichting op deze brief kunt u uiteraard contact met ons opnemen. Wij wensen u een goed overleg.

Namens,

Oudervereniging Balans,

de Nederlandse Vereniging voor Autisme

Landelijk Platform GGZ

Swanet Woldhuis, Directeur Balans en NVA

Toelichting op deze brief: Joli Luijckx, woordvoerder Balans en NVA, 06 36108615

Bijlage: casus maatwerk in de vorm van artikel Balans Magazine, januari 2017